

Respect-protocol

d.d. juli 2016

PRETTIG OMGAAN MET ELKAAR

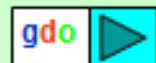
Wij gaan correct met elkaar om.

Wij gaan prettig met elkaar om.

Ik verbeter de omgang.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	pag 2
2. Preventie	pag 3
3. Werkwijze	pag 5
4. online pesten	pag 8
5. Begeleiding	pag 9
6. Klachtenprocedure	pag 12

1. Inleiding

SALTO-school Louis Buelens is een school waar iedereen welkom is. Een fijne, kleinschalige school met kleine groepen, waarin elk kind bij naam gekend is door leerkrachten, directie en andere kinderen. Een school waar ouders en leerkrachten elkaar ontmoeten, leren kennen, samenwerken en zich gewaardeerd en gesteund voelen. Een school die maatwerk biedt en recht doet aan verschillen. Wij hebben aandacht voor en bieden ruimte aan ieder kind, iedere ouder en iedere leerkracht. Wij vinden dat de ontmoeting met de ander een kans is voor je eigen ontwikkeling!

Op SALTO-school Louis Buelens zien wij het als onze taak kinderen te begeleiden bij hun totale ontwikkeling. Wij willen onze leerlingen tools meegeven om op een verantwoorde wijze de juiste keuze te kunnen maken voor hun toekomst en op een respectvolle, creatieve manier zelfstandig te kunnen deelnemen in de maatschappij. Onze school wil een leefklimaat creëren, waar kinderen naast het op doen van kennis hun totale persoonlijkheid ontwikkelen, hun zelfvertrouwen opbouwen, zelfkennis verwerven, verantwoordelijkheid durven nemen, positief gedrag aanleren en respectvol leren omgaan met elkaar en andere culturen en opvattingen.

Onze kernwaarden zijn:

- ✓ Vertrouwen uitdragen
- ✓ Respect tonen
- ✓ Transparant zijn
- ✓ Feedback vragen
- ✓ Samenwerken

Pesten is voor ons niet acceptabel. Wij pakken pesten actief aan, ook digitaal. Het gedrag dat wij niet accepteren is:

- Schelden en verbaal geweld
- Lichamelijk geweld
- Achtervolgen
- Buitensluiten
- Stelen/ vernielen
- Afpersen

Wij vinden het belangrijk dat regels en afspraken duidelijk en zichtbaar zijn voor kinderen, ouders en leerkrachten. Zo kunnen we elkaar aanspreken als er zich ongewenste situaties voordoen. Belangrijk is dat we ons altijd respectvol gedragen en op een respectvolle manier met elkaar spreken. Door dit wederzijds respect en door elkaar te steunen zijn wij er van overtuigd dat we alle kinderen in de gelegenheid stellen om met veel plezier naar school te gaan.

2. Preventie

2.1 methode sociaal-emotionele ontwikkeling

Het begeleiden van kinderen bij hun totale ontwikkeling vinden wij belangrijk. Onze school wil een leefklimaat creëren, waar kinderen naast het leren ook hun persoonlijkheid ontwikkelen, hun zelfvertrouwen opbouwen, zelfkennis verwerven, verantwoordelijkheid durven nemen, positief gedrag aanleren en kennis opdoen van andere culturen en opvattingen. Dit doen wij o.a. door gebruik te maken van Sociaal Sterke Groep, een van de trajecten van Groepsdynamisch Onderwijs (GDO). Sociaal Sterke Groep bestaat uit twee onderdelen, conflicthantering (het omgaan met ruzies) en socialisering (het voorkomen van ruzies).

2.1.1. gdo

Ruziemaken gebeurt. Het is niet erg, als een kind maar weet hoe het een ruzie kan oplossen. De GDO-conflicthantering leert kinderen wat ze moeten en kunnen doen bij het oplossen van een ruzie.

GDO leert kinderen hoe ze prettig met elkaar om kunnen gaan en hoe ze ruzies kunnen voorkomen.

Elke week bespreken we in de sociokring welke dingen goed gaan en welke punten nog beter kunnen. De groep kiest een verbeterpunt waaraan gewerkt wordt. Dit is zichtbaar in elke klas op het 'verbeterbord'.

Aan de hand van de groepsthermometer evalueren we elke dag of de kinderen prettig met elkaar zijn omgegaan. De individuele thermometer wordt ingezet om het veiligheidsgevoel van kinderen te meten.

2.2 signalering en aanspreekpunt

We signaleren onprettig gedrag binnen school op verschillende manieren. Stimuleer uw kind om zelf te melden als ze op school gepest worden. Onze school staat ook open voor ouders, mochten kinderen (nog) niet durven te vertellen op school dat ze gepest worden.

Op school zijn twee conflictleerkrachten aanwezig. Deze leerkrachten zijn gespecialiseerd en opgeleid. Deze conflictleerkrachten zijn actief en preventief bezig met het creëren van een veilig klimaat. In onze school zijn dat Fenna Verkooijen en Marlies Bovers.

2.2.1 het logboekje

Tijdens de pauzes heeft een van de leerkrachten altijd 'het logboekje' bij zich. De kinderen komen een ruzie melden, als ze het niet zelf opgelost krijgen. Bij fysiek geweld zijn kinderen verplicht te komen melden. Dan volgt een gesprek tussen de kinderen en worden de namen van de kinderen in het logboekje opgeschreven. Een keer per week wordt door de conflictleerkracht het logboekje bekeken. De conflictleerkracht gaat in gesprek met kinderen die 3 keer betrokken zijn geweest bij een ruzie.

2.2.2 de individuele OK-thermometer

Een keer per 2 maanden vullen kinderen een individuele thermometer in. Hiermee meten wij het veiligheidsgevoel van kinderen. Het kind kan dan ook aangeven of het gepest wordt door kinderen uit de klas of door kinderen uit andere klassen. Naar aanleiding van deze gegevens kan de leerkracht met het kind in gesprek gaan, zien of de situatie veranderd of verbeterd is en – indien nodig – het kind nieuw gewenst gedrag aanbieden via gemeenschappelijke vormen en routines.

2.2.3 buitenschoolse ruzies

De school heeft een belangrijke rol als buitenschoolse ruzies invloed hebben op de veiligheid en het omgangsklimaat op school.

De kinderen mogen buitenschoolse ruzies ook komen melden bij een van de conflictleerkrachten. Er volgt dan een gesprek met de bij de ruzie betrokken kinderen. Deze incidenten worden vastgelegd in het logboek van de conflictleerkracht.

2.3. voorlichting

✓ Kinderen

Kinderen krijgen van ons aan het begin van het jaar een PowerPoint presentatie over onze regels en hoe wij daar mee omgaan (GDO).

Verder nodigen wij gastdocenten uit om gastlessen te geven over o.a. ongewenst gedrag.

✓ Leerkrachten

Tijdens teambijeenkomsten besteden wij aandacht aan GDO, respectvol omgaan met elkaar. Ook bespreken wij casuïstiek om van te leren.

✓ Ouders

Worden voorgelicht d.m.v. onze schoolgids, het informatieboekje “Sociaal Sterke Groep, informatie voor ouders, Prettig omgaan met elkaar”, onze nieuwsbrief (D&D) en op ouderavonden.

3. Werkwijze

3.1 het logboekje

Stap 1:

Het logboekje gaat elke pauze mee naar buiten. Er is een logboekje voor groep 3 tot en met 8 en een logboekje voor groep 1 en 2.

Als een leerling een ruzie meldt, dan wordt deze altijd opgeschreven in het logboekje, conform de afspraken van GDO.

Een leerling die fysiek geweld heeft toegepast krijgt daarnaast altijd een time-out (lieveheersbeestje op de speelplaats als het buiten plaatsvindt, als de ruzie tijdens lestijd plaatsvindt krijgt de leerling een time-out buiten de groep).

Stap 2:

De conflictleerkrachten bekijken één keer per week het logboekje en houden een overzicht bij van de ruzies. Heeft een kind 3 keer een ruzie gehad, dan wordt deze leerling uitgenodigd op gesprek bij de conflictleerkracht. Deze gesprekken vinden altijd na schooltijd plaats.

De conflictleerkracht confronteert de leerling met de ruzies en coacht de leerling door hem of haar zelf te laten bedenken en uitspreken wat hij/zij beter kan doen en hoe lang hij/zij dit gewenste gedrag gaat oefenen. De conflictleerkracht past hierbij “succesregie” toe, waardoor de kans groot is dat het kind er in slaagt het gewenste gedrag te vertonen, en daarvoor dan een compliment ontvangt.

Als een kind tijdens de oefenperiode toch weer dezelfde fout maakt, dan volgt een sanctie. Deze sanctie wordt – indien nodig – in overleg met de groepsleerkracht vastgesteld.

Ook als een kind na de oefenperiode weer 3 keer dezelfde fout maakt, volgt een sanctie.

Stap 3:

Een gesprek met de conflictleerkracht wordt vastgelegd door de leerkracht in Eduscope (ons systeem voor leerling-administratie) en – indien nodig - met ouders gecommuniceerd.

Als er straf volgt, dan wordt de straf door de leerkracht bepaald, en met ouders gecommuniceerd.

Stap 4:

Blijven kinderen na de bovenstaande stappen toch nog ruzie zoeken? Dan gaan we met ouders in gesprek. Afhankelijk van de situatie doen we dat met ouders van beide partijen afzonderlijk, waarin hen nadrukkelijk wordt gevraagd mee te werken aan het oplossen van het probleem. Een verslag (beschrijving van situatie en gemaakte afspraken) hiervan wordt vastgelegd in Eduscope.

Bij aanhoudend ruzie- of pestgedrag kan externe hulp worden ingeschakeld. In deze situatie vinden ook vervolgesprekken met ouders plaats. Naast het bespreken van de te ondernemen interventies met de betrokken ouders, maken we ook afspraken over de beoogde resultaten.

3.2 de individuele OK-thermometer(zie bijlage)

Stap 1:

Een keer per twee maanden wordt door de kinderen een individuele thermometer ingevuld. De kinderen mogen dan zelf een cijfer geven op de volgende onderdelen:

- Hoe is de sfeer in de groep?
- Hoe voelen ze zich in de groep?
- Hoe vinden ze hun juf of meester?

Daarnaast mogen ze ja of nee invullen op de vragen of er iemand in de groep is die vaak onaardig is of iemand in de school die vaak onaardig is.

Stap 2:

De leerkracht bekijkt wat de kinderen ingevuld hebben. Vervolgens gaat de leerkracht met de kinderen in gesprek die op de eerste 3 vragen lager dan een 6 hebben ingevuld. De leerkracht stelt vragen aan de leerling om erachter te komen hoe het komt dat een leerling een lage score heeft ingevuld. En wat er nodig is voor een beter cijfer.

De leerkracht gaat ook in gesprek met kinderen die op een van de vragen of er iemand vaker onaardig is geweest 'ja' invullen. Door middel van vragen te stellen komt de leerkracht erachter of het gaat om een ruzie of om pesten. De (conflict)leerkracht gaat dan vervolgens in gesprek met de 'pester'.

Stap 3:

Deze verslagen worden beknopt vastgelegd in Eduscope en gecommuniceerd met ouders.

3.3 buitenschoolse ruzies

Stap 1:

Kinderen mogen buitenschoolse ruzies altijd melden bij een van de conflictleerkrachten. De conflictleerkracht noteert de buitenschoolse ruzies in een logboek voor buitenschoolse ruzies. Zo kunnen er snel en makkelijk conflictpatronen en ruzies worden opgespoord en besproken in het team. De conflictleerkracht gaat in gesprek met de ruziemaker en de gepeste samen.

Stap 2:

Bij aanhoudende buitenschoolse ruzies, worden ouders van de 'pester' uitgenodigd op school. Afhankelijk van de situatie volgen er gesprekken met de ouders van beide partijen afzonderlijk, waarin hen nadrukkelijk wordt gevraagd mee te werken aan het oplossen van het probleem. Een verslag (beschrijving van situatie en gemaakte afspraken) hiervan wordt vastgelegd in Eduscope.

3.4 melding vanuit ouders

Stap 1:

Ouders stimuleren hun kind om op school een melding te maken als er sprake is van pesten. Een telefoontje naar de groepsleerkracht kan daarbij al helpen. De groepsleerkracht zal dit oppakken en met de kinderen in gesprek gaan om zo het pesten te stoppen. Er volgen ook gesprekken met de ouders van beide partijen afzonderlijk, waarin hen nadrukkelijk wordt gevraagd mee te werken aan het oplossen van het probleem.

Stap 2:

Gaat het pesten door of is de klacht niet naar tevredenheid van de ouder opgelost, dan kan de ouder een melding maken bij de conflictleerkracht. Deze gaat samen met de groepsleerkracht kijken naar een passende en goede oplossing: meer gesprekken, ook met de andere partij of een externe interventie.

4. Online pesten

Veel kinderen en jongeren vinden internetten net zo gewoon als televisie kijken. 98% van de kinderen in Nederland is dan ook regelmatig te vinden op het internet. Om iets op te zoeken, om spelletjes te spelen of om met iemand te e-mailen of te chatten. Ze vinden dit meestal heel leuk om te doen.

Internetten is niet alleen leuk. Het komt regelmatig voor dat kinderen vervelende berichtjes ontvangen of zelfs gepest en bedreigd worden. Eén op de acht kinderen wordt wel eens gepest op het internet. Het gemak en de anonimiteit van internet veroorzaken vaak onder tieners ongeremder online pestgedrag dan in het werkelijke leven. Online schelden wordt vaker als een geintje gezien dan schelden in de echte wereld. Bijna een vijfde van de tieners vindt het grappig om online te pesten omdat het anoniem kan. Ook de grenzen van het taalgebruik worden verlegd: tieners durven meer via internet.

Bij online pesten wordt minder vaak ingegrepen (door ouders of leerkrachten) dan in het werkelijke leven. Hoe zorg je dat kinderen zorgeloos, veilig op internet kunnen vertoeven? Door betrokken te zijn bij wat ze doen. Geen enkele ouder stuurt zijn kinderen zomaar de straat op, de grote stad in. Je vertelt ze wat ze daar kunnen verwachten, wat leuk is en wat niet, wat wel mag en wat niet. En in het begin blijf je er een beetje bij. Hetzelfde zou eigenlijk voor internet moeten gelden.

Op school besteden wij aandacht aan media-wijsheid. Verbieden heeft namelijk geen zin. We kunnen kinderen beter leren hoe ze op een veilige manier kunnen omgaan met internet. Ook geven we voorlichting in de bovenbouw over pestgedrag via social media. Pesten via social media vormt een steeds groter probleem omdat het zich onttrekt aan de waarneming van school en ouders. Digitaal pesten is makkelijker, maar heeft verregaande consequenties voor de gepeste. Wij onderschatten daarom dit probleem niet.

Wij hebben een protocol internet & social media waarnaar we te allen tijde zullen handelen.

Meer informatie over digitaal pesten:

www.mijnpestweb.nl

www.mediaopvoeding.nl

5. Begeleiding

- In het begin van het schooljaar bekijken en bespreken we met alle leerlingen een PowerPoint presentatie over Sociaal Sterke Groep / Prettig omgaan met elkaar, onze werkwijze, onze regels en hoe we daar mee omgaan. We herhalen dit na elke vakantie. Daardoor weten alle leerlingen wat we van hen verwachten en wat de gevolgen zijn als ze daar niet aan voldoen.
- We maken aan onze leerlingen duidelijk welk gewenst gedrag we van hen verwachten.
- We omschrijven en benoemen dit gewenste gedrag heel concreet.
- We leren dit gewenste gedrag aan met behulp van o.a. de sociokring, het verbeterbord en de gouden doos.
- We verankeren dit gewenste gedrag door gebruik te maken van gemeenschappelijke vormen en routines.
- We handhaven de afspraken via 100%-regels en sancties.
- Als sancties hanteren we lichte straf (time-outplek) en zware straf (gepaste sanctie per leerling).
- We zijn op zoek naar ongewenste patronen, vastzittend gedrag bij leerlingen dat zich meermalen herhaalt. Als een leerling drie keer dit ongewenste gedrag vertoont, dan spreken we van een patroon (voor leerlingen noemen we dit “ruziekettingen”).
- Een leerling met een ruzieketting wordt na schooltijd uitgenodigd voor een gesprek met de conflictleerkracht. De conflictleerkracht biedt die leerling een herkansing, die – naar het inzicht van de conflictleerkracht – haalbaar is. Dit noemen we “succesregie”, met als doel het gewenste gedrag in te slijpen. Als de leerling tijdens de herkansing volhardt in het ongewenste gedragspatroon dan volgt er een sanctie. (Zie ook blz. 5, *Het logboekje, stap 2.*)

5.1 begeleiding van de gepeste leerling

Belangrijk is dat de leerling die gepest wordt op de goede manier begeleid wordt. De punten hieronder zijn daarbij van groot belang:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.
De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester.
- Het gepeste kind niet over-beschermen.

5.2 begeleiding van de pester

- Praten, zoeken naar de reden van ruzie zoeken/pesten.
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school, straffen bij pesten en belonen bij een prettige omgang.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen.
- Contact tussen ouders en school.
- Inschakelen hulp, sociale vaardigheden trainen.

5.3 advies aan ouders

Hierin worden voor zowel ouders van gepeste kinderen, als ouders van pesters en alle andere ouders adviezen beschreven.

Advies aan ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
- Neem het probleem van uw kind serieus
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) en de leerkracht om het probleem bespreekbaar te maken
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Advies aan ouders van pesters:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
- Neem het probleem van uw kind serieus
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Advies aan alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Neem de ouders van het kind dat pest serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen
- Leer uw kind voor anderen op te komen

Advies bij online pesten:

- Meldt het pestgedrag meteen
- Bewaar berichten, maak screenshots (dit zijn harde bewijzen)
- Ben betrokken bij je kind, zorg dat je ziet wat je kind doet op computer en telefoon (check regelmatig)

6. Klachtenprocedure

Onze school neemt pesten en klachten daarover serieus en heeft daarom twee conflictleerkrachten aangesteld binnen de school bij wie leerlingen en ouders terecht kunnen met een melding en/of een klacht over pesten of pestgedrag. Binnen onze school zijn de conflictleerkrachten:

- Fenna Verkooijen, leerkracht groep 4
- Marlies Bovers, Intern Begeleider

De groepsleerkracht informeert jaarlijks de kinderen over wie de conflictleerkrachten zijn en welke functie daarbij hoort. De groepsleerkracht stuurt kinderen door naar de conflictleerkracht of naar de schoolcontactpersoon als ze een klacht of een melding willen maken.

6.1 interne klachtenprocedure

Als er problemen zijn dan is het natuurlijk prettig dat ouders deze in eerste instantie bespreken met de groepsleerkracht of conflictleerkracht en deze problemen proberen op te lossen met de direct betrokkenen. Mocht er dan geen goede oplossing komen kan er een melding gemaakt worden bij de directie. Mocht het bespreken van deze melding geen oplossing bieden en/of is het wenselijk dat er door een onafhankelijke commissie onderzoek wordt verricht, dan kunnen de ouders een formele klacht indienen.

Iedere school heeft de verplichting een klachtenregeling te hebben. Ook binnen SALTO hebben wij een klachtenregeling. In deze regeling staat de procedure vermeld, die gevolgd wordt als er een klacht is. Het betreft klachten over seksuele intimidatie, ernstige vormen van pesten, discriminatie, racisme en lichamelijk geweld. Het kunnen ook algemene klachten zijn over het klimaat in de school of over de hygiëne en/of onderwijskundige zaken.

Als u er met een leerkracht, conflictleerkracht of directie niet uitkomt, dan hebben wij binnen onze school een schoolcontactpersoon, die zorgt voor de eerste opvang van een kind/ouder met een klacht op school en eventuele begeleiding naar de externe vertrouwenspersoon. Deze contactpersoon is Marlies Bovers, IB-er. Zij geeft voorlichting over de klachtenregeling, hoort wat de klacht is, stuurt door en verwijst klager naar juiste instantie(s).

6.2 externe klachtenprocedure

Als uw klacht is besproken op school en u niet tot een goede oplossing bent gekomen, kunt u uw klacht indienen op bestuursniveau. Deze dient u schriftelijk in bij de ambtelijk secretaris klachten van SALTO. Uw klaagschrift bevat tenminste: uw naam en adres, de naam van degene tegen wie de klacht is gericht, een omschrijving van de klacht en de feiten en omstandigheden zoals deze zich volgens u hebben voorgedaan, de datum en uw handtekening.

SALTO

t.a.v. Mevrouw M.R.A. Troost, ambtelijk secretaris klachten
Odysseuslaan 2, 5631 JM Eindhoven
telefoon: (040) 260 67 10

Externe vertrouwenspersonen

U wordt door de ambtelijk secretaris klachten van SALTO verwezen naar de externe vertrouwenspersonen indien uw klacht ongewenst gedrag of het vermoeden van een misstand betreft. Tevens wordt de externe vertrouwenspersoon ingeschakeld indien u uw naam niet kenbaar wilt maken bij het College van Bestuur. De vertrouwenspersoon kan in dit geval namens u spreken. U dient wel uw naam en adres aan de vertrouwenspersoon kenbaar te maken. Anoniem melden is niet mogelijk. Bij ernstige zaken, kunt u rechtstreeks contact opnemen met de externe vertrouwenspersoon:

Irma van Hezewijk (www.vertrouwenswerk.nl).

Zij is bereikbaar via 06-54647212 of irmavanhezewijk@vertrouwenswerk.nl.